

ROMAN TRZCIONKOWSKI

ur. 1932; Olkusz

Miejsce i czas wydarzeń	Olkusz, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, Olkusz, życie codzienne w czasie okupacji, żołnierze niemieccy

9. To nie był Olkusz, tylko Ilkenau

Kiedy już front przechodził, to pamiętam, że myśmy wylegli na ulicę i patrzyliśmy jak Rosjanie i Polacy gonią tych ostatnich rozbitków niemieckich. Kilka wypadków widziałem, kiedy strzelono, czy to do takiego przebranego Niemca, czy Niemca w ogóle. Myśmy w zasadzie byli włączeni w obręb niemieckiego terytorium. To był nie Olkusz, tylko Ilkenau. Myśmy mieli nazwę niemiecką. I nas traktowano tam dosyć ulgowo. Osiem-dziewięć lat mogłem mieć, kiedy poszedłem z siostrą i z bratem, chyba na następną wioskę, do znajomych. I nieśliśmy mleko w takiej kance trzylitrowej, i jajka kurze, które otrzymaliśmy. I myśmy szli przez taki las, bo to trzeba było przez las przejść. I nagle usłyszeliśmy strzały. No wiadomo, że nikt na wiwat nie strzelał wtenczas, tylko musiały być jakieś sprawy. Za chwilę patrzymy, biegną do nas Niemcy. Zatrzymali nas. No, ale to wszystko małe dzieci. - „Co tam niesiecie?” No więc my pokazujemy, że mleko, no i tu mamy jajka. Zaczął kręcić tą kanką, czy tam czasem coś nie ma w tym mleku. Jajka powykładał. Nie zauważył niczego. Możecie pójść. I dopiero po chwili, ktoś tam, jakiś znajomy, szedł i mówi, że postrzelono jakiegoś młodzieńca, którego do szpitala zawieziono. Takie incydenty, nie warto nawet chyba może opowiadania, bo tak to nic nie działa się u nas. Z żony strony to tak, bo żona mieszkała koło Równego, na Ukrainie. To były tereny polskie wprawdzie kiedyś przed wojną, ale w tej chwili są w obrębie Ukrainy. To żona na ten temat miałaby ogromnie dużo do opowiedzenia. Ona opowiadała, jak byli przy masowym rozstrzeliwaniu Żydów. Jak widziała małe dzieci, gdzie główki były powbijane na tyczki, na żerdkach płotu. Główka była wbita na pal. U nas tego nie było wcale.

Data i miejsce nagrania	2011-05-18, Warszawa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekaj
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"